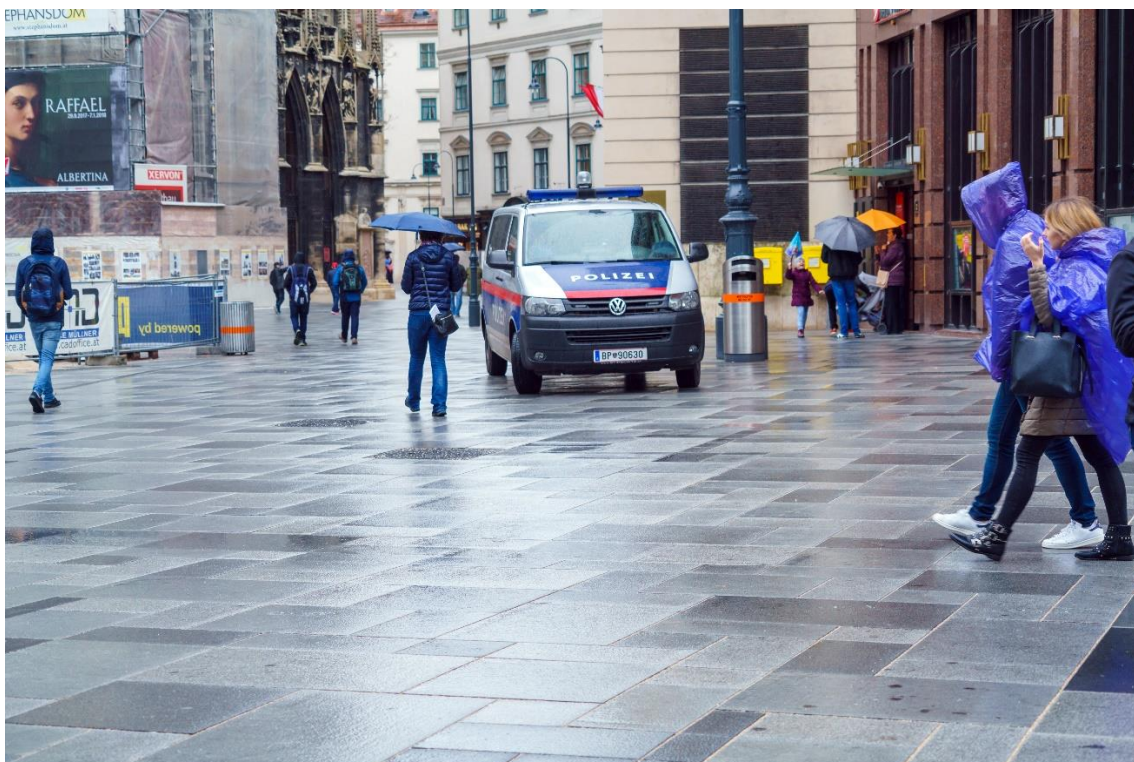

Atak terrorystyczny w Wiedniu

Opracowała Maria Nowakowska¹, 13.11.2020

W poniedziałek 2 listopada 2020 r. w centrum Wiednia doszło do ataku terrorystycznego. W wyniku strzelaniny zginęły 4 osoby, a ponad 20 zostało rannych². Pierwsze strzały padły o godzinie 20.00 w pobliżu synagogi przy Seitenstettengasse. Przez następne dziewięć minut napastnik strzelał do losowo napotkanych osób. Według informacji „Deutsche Wells” strzały oddano w sześciu różnych miejscach³: w Morzinplatz, Salzgries, Bauernmarkt, Graben, Fleischmarkt i Schwedenplatz⁴.

Fot. iStock by Getty Images

¹ Materiał opracowany we współpracy ze studentami kierunku Analityka Bezpieczeństwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gnieźnie.

² *Zamach w Wiedniu. Zastrzelony sprawca miał kontakty z islamistami w Niemczech*, „dw”, 6.11.2020, <https://www.dw.com/pl/zamach-w-wiedniu-zastrzelony-sprawca-mial-kontakty-z-islamistami-w-niemczech/a-55516588> (9.11.2020)

³ *Terror w Wiedniu. Co najmniej cztery ofiary śmiertelne*, „Deutsche Welle”, 3.11.2020, <https://www.dw.com/pl/terror-w-wiedniu-co-najmniej-cztery-ofiary-%C5%9Bmiertelne/a-55480727> (9.11.2020)

⁴ S. Hodl, *Terroranschlag in Wien: Ins Herz der Stadt*, „Die Tageszeitung”, 3.11.2020, <https://taz.de/Terroranschlag-in-Wien/15726039/> (9.11.2020)

Miejsce zamachu słynie z barów, restauracji, kawiarni oraz nocnego życia⁵. Burmistrz Wiednia Michael Ludwig oznajmił, że były oddawane do ludzi przebywających w pubach⁶. O godzinie 20.09 zamachowiec uzbrojony w atrapę pasa szahida, karabin maszynowy, pistolet i maczetę⁷ został zastrzelony przez policję⁸. Główny podejrzany opublikował tego dnia kilka zdjęć na Instagramie, na których pozował z flagą ISIS i zapewniał o wierności liderowi Państwa Islamskiego (ISIS)⁹.

Odpowiedzialnym za dokonanie zamachu w Wiedniu jest dwudziestoletni Kujtim Fejzulai, pochodzenia austriackiego oraz macedońskiego. Był znany władzom jako zwolennik ISIS, które przyznało się do dokonania ataku. Kujtim Fejzulai był jedynym napastnikiem, chociaż w pierwszych dniach śledztwa media donosiły o możliwej większej liczbie terrorystów¹⁰.

W przestrzeni medialnej pojawiły się informacje, z których wynika, że Fejzulai miał udać się w lipcu 2020 r. z innym mężczyzną na tereny Słowacji, gdzie starał się o zakup amunicji do broni. Napastnik podróżował autem zarejestrowanym na nazwisko swojej matki. Podobno sprzedaż zakończyła się niepowodzeniem, ponieważ Kujtim nie okazał pozwolenia na posiadanie broni. Władze słowackie miały poinformować o tym fakcie władze Austrii. Jednak, według „The Guardian”: „minister sprawiedliwości powiedział, że nie został poinformowany o próbach zakupu amunicji na Słowacji, twierdząc, że byłby to powód do jego aresztowania¹¹.

Minister spraw wewnętrznych Austrii przyznał, że młody mężczyzna był znany władzom od 25 kwietnia 2019 r. Tego dnia został skazany na 22 miesiące pozbawienia wolności

⁵ J. Hiesberg, *Die Top 10 aus dem Bermudadreieck*, „stadt-wien.at”, 10.11.2020, <https://www.stadt-wien.at/lifestyle/essen-trinken/bars-clubs/bermadudreieck.html> (9.11.2020)

⁶ M. Pechtold, T. Mollers, S. Krieger Nach, *Terroranschlag in Wien: Durchsuchungen in Deutschland, bisher keine Festnahmen*, „FrankfurterRundschau”, 6.11.2020, <https://www.fr.de/politik/wien-schuesse-terror-islamischer-staat-durchsuchungen-deutschland-kassel-zr-90088353.html> (9.11.2020)

⁷ *Zamach w Wiedniu. Zastrzelony sprawca...*

⁸ B. Bell, *Vienna shooting: The night my safe city lost its innocence*, „BBC”, 7.11.2020, <https://www.bbc.com/news/world-europe-54838016> (9.11.2020)

⁹ P. Kozłowski, *Nowe doniesienia po zamachu w Wiedniu. Terrorysta opublikował oświadczenie*, „Wiadomości radio zet”, 3.11.2020, <https://wiadomosci.radiozet.pl/Swiat/Wiedien.-Strzelanina-k.-Schwedenplatz.-Terrorysta-opublikowal-oswiadczenie-na-Instagramie> (09.11.2020)

¹⁰ B. Doherty, O. Holmes, *Vienna shooting: what we know so far about the attack*, „The Guardian”, 3.11.2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/03/vienna-shooting-what-we-know-so-far-about-the-attack> (9.11.2020)

¹¹ Tamże.

za przynależność do ISIS oraz próbę przekroczenia granicy turecko-syryjskiej w towarzystwie dwóch Niemców i Belga. Został jednak zwolniony z więzienia już w grudniu, pod warunkiem, że będzie regularnie monitorowany przez służby kuratorskie oraz weźmie udział w programie deradykalizacji¹².

Fot. iStock by Getty Images

Po przybyciu na miejsce policji napastnik otworzył do nich ogień, raniąc jednego funkcjonariusza. Dwaj idący do pracy mężczyźni palestyńskiego pochodzenia oraz ich kolega usłyszeli strzały i zobaczyli zamachowca 20 metrów od siebie. Mężczyźni szybko odciągnęli ранego policjanta, wezwali karetkę i natychmiast zaczęli opatrywać rany, próbując je tamować własnymi ubraniami. Przez cały czas w okolicy zamachu widzieli sprawcę. Pomimo ryzyka przez cały czas starali się udzielać pomocy policjantowi i innym osobom. Do pomocy przyłączyło się dwóch kolejnych mężczyzn, tj. 25-letni Mikail Özen i 21-letni Recep Gültekin tureckiego pochodzenia, którzy za swoją akcję otrzymali później podziękowania od burmistrza Wiednia. Na podstawie nagrania z balkonu jednego z mieszkańców niektóre media skierowały

¹² K. Connolly, *Police investigate if Vienna attacker was part of wider network*, „The Guardian”, 4.11.2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/04/police-investigate-if-vienna-attacker-was-part-of-wider-network> (9.11.2020)

oskarżenia w kierunku tych mężczyzn, oskarżając ich o współudział w ataku. Obaj natychmiast poprzez media społecznościowe wydali oświadczenie, potępiające wszelkie działania terrorystyczne. Mimo to media opublikowały zrzuty ekranu i wpisy z przeszłości mężczyzn, co miało sugerować ich wysoce nacjonalistyczne poglądy. Następstwem medialnych oskarżeń stały się rasistowskie ataki na ludność muzułmańską zamieszkującą Wiedeń. Doniesienia mówią o atakach na muzułmańskie kobiety oraz malowaniu graffiti na meczetach¹³.

Zamach w Wiedniu odbił się szerokim echem w krajach Europy. Tuż po zdarzeniu austriacka policja złożyła wniosek o przeprowadzenie w Niemczech dochodzenia w sprawie domniemanych osób, z którymi kontaktował się Kujtima Fejzulai¹⁴. Federalna Policja Kryminalna Niemiec (BKA) przeszukała mieszkania i siedziby firm czterech mężczyzn, podejrzanych o kontakt z zamachowcem. Funkcjonariusze oraz członkowie niemieckiej jednostki antyterrorystycznej GSG9 przeszukali m.in. pomieszczenia w Osnabrück, Kassel i w hrabstwach Pinneberg. Jak donosi policja, mężczyźni, u których przeprowadzono rewizje, nie są podejrzani o udział w strzelaninie, jednak istnieją dowody na to, że mieli kontakt z napastnikiem. Prawdopodobnie dwóch z nich w tym roku odwiedziło terrorystę w Wiedniu. Trzeci mężczyzna kontaktował się z nim online, natomiast czwarty podejrzany – z osobami, które go znały. Prokuratorzy oznajmili, że podczas przeszukania próbowali zebrać możliwe dowody przeciwko domniemanym współpracownikom, jednak żaden z nich nie został aresztowany¹⁵.

W związku z atakiem austriacka policja aresztowała we wtorek 3 listopada dwóch mężczyzn w wieku od 20 do 25 lat, którzy pochodzili z rodzinnego miasta zamachowca w St. Poelten. Kilkanaście innych osób zostało zatrzymanych w rezultacie przeszukania 18

¹³*Vienna attack: The Muslim heroes who saved lives*, „Al Jazeera”, 4.11.2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/4/heroes> (9.11.2020); *Austria police launch manhunt after ‘terror’ attack in Vienna*, „Al Jazeera”, 2.11.2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/2/injuries-reported-after-shooting-incident-in-vienna-police> (9.11.2020); *Palestinian saves Austrian policeman in Vienna attack*, „aa.com.tr”, 3.11.2020, <https://www.aa.com.tr/en/europe/palestinian-saves-austrian-policeman-in-vienna-attack/2030645> (9.11.2020); *Vienna shootings: Three men praised for helping emergency services*, „BBC.Com”, 5.11.2020, <https://www.bbc.com/news/world-europe-54779882> (9.11.2020)

¹⁴ V. Baran, *Austria. Zamach w Wiedniu. Trop prowadzi do Niemiec*, „wiadomości wp”, 6.11.2020, <https://wiadomosci.wp.pl/austria-zamach-w-wiedniu-trop-prowadzi-do-niemiec-6572710451440544a> (9.11.2020)

¹⁵ *German police raid homes of four men linked to Vienna attacker*, „Al Jazeera”, 6.11.2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/6/german-police-raid-homes-of-four-men-linked-to-vienna-attacker> (9.11.2020)

nieruchomości we Wiedniu. Osoby aresztowane pochodzą ze środowisk migracyjnych. Lokalna policja bada także związki zamachowca z niedawnymi wydarzeniami we Francji¹⁶.

Z kolei szwajcarska policja, we współpracy w władzami Austrii, dokonała aresztowania w Winterthur dwóch osób w związku z zamachem terrorystycznym w Wiedniu¹⁷. Obaj mężczyźni, których tożsamość nie została ujawniona, byli wcześniej notowani w sprawach karnych w 2018 i 2019 r¹⁸.

W piątek 6 listopada 2020 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Austrii poinformowało, że Austria będzie podejmowała decyzję o zamykaniu meczetów, które uważa za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego¹⁹. Po spotkaniu minister ds. integracji Susanne Raab z przewodniczącym Islamskiej Wspólnoty Religijnej w Austrii (Islamischen Glaubensgemeinschaft in Österreich, IGGÖ) Ümitem Vuralem rząd podjął m.in. decyzje o zamknięciu meczetów w dzielnicach Ottakring oraz Meidling. Według MSW to właśnie tam działał zamachowiec Kujtim Fejzulai i prawdopodobnie tam doszło do jego radykalizacji. Jeżeli zarzuty się potwierdzą, to zgodnie z austriackim prawem stowarzyszenie prowadzące meczet może zostać rozwiązane²⁰.

¹⁶ J. Dettmer, *More arrests made in Vienna terror attack as authorities admit errors*, „Voanews”, 4.11.2020, <https://www.voanews.com/europe/more-arrests-made-vienna-terror-attack-authorities-admit-errors> (9.11.2020)

¹⁷ Tamże.

¹⁸ J. Miller, *Swiss say two arrested men were friends of Vienna gunman*, „Reuters”, 4.11.2020, <https://www.reuters.com/article/us-austria-attack-swiss-arrests-idUSKBN27K1VV> (9.11.2020)

¹⁹ *Austria closes mosque, promises to shut more, in wake of attack*, „Al Jazeera”, 6.11.2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/6/austria-closes-mosque-promises-to-shut-more-in-wake-of-attack> (9.11.2020)

²⁰ *Austria zamyka meczety radykałów*, „Euroislam”, 8.11.2020, <https://euroislam.pl/austria-zamyka-meczety-radykalow/> (9.11.2020)